

Сыланат
2 харчы

CCTA.

**СҮӨНҮ АНЫЛЫГЫН СОБОТУОПКАЛААНЫН
ТЭТИМИН ЭБЭН ГРАФИККА КИИРИЭХХЭ**

А. ВАРЛАМОВ.

Райсовет исполкомугар

АММА ХОЧОЛОРУН ТУНАНЫ КЭСКИЛЛЭРЭ

«Амма өрүс сүнийүгэр сөтүр сирдери тунага таһаарыны тургөтөтөр уонна сүөһүтүн итиннэ сиртөн ылыллар боро-дуусууһа улаатынна-рар дыһаллар тустары-нан» Саха АССР Минис-трдэрин Советын уураа-бын уонна республика Тыатын хаһаайыстыба-тын министрин бирикээ-һин олоххо киллэрин сорукарын туһунан боп-пурус народнай депутат-тар оройуоннаагы Совет-тарын исполкомугар кө-рүлүннэ.

Өн хочолордоох Амма өрүс сүнийүгэр сөтүр сирдери тунага таһаары сүөһүтүн уонна сиртөн ылыллар бородуусуу-лары ылыллар тосту эл-бэтиннэригэ быһаччы көдүүһү бизрэрэ саар-бада суох. Республика үрдүкү органныгар бу

оройуон тыатын хаһа-айыстыбатын сайыннары-га биир төһүүнэ буо-лар. Райсовет исполкома Саха АССР Министрде-рин Советын уонна Тыа хаһаайыстыбатын минис-терствотын итиннэ аһаммыт уураактарын бүүс-бүтүнү халбаһаа-бат салалтага итиннэ толорууга ылаа.

Исполком 1981—1985 сс. общественной сүөһү аһы-лытын бөдө баһатын та-рийинга, культурнай, техни-ческой үлэлэри ыы-тыга былааннары то-руннаата. Кэлэр бисэ сылга сиртөрүттөн тупсары, кырсан оҥо-руу барыга 5000 гектарга ыытыллыа. Нүөлсү-түүлээх бааһына уонна хоһуна 600-түү гектарга тиэрдилизэ, 500 гек-тардаах бааһына сага

Аһылык баһатын кэ-нэтин уонна отделение-

лары идэтиги суолунан уон бириэс пятакеткага сүөһү аһаанын элбэтин сорука туруорулунна.

Райсовет исполкомун норуот үөрэтиринигэр отдела Амма орто оскуо-латын производственный үөрэхтэһингэ нүөлсү-түүлээх, мелiorациялам-мыт сирдэргэ үлэлиир специалистары бэлэмнэ-һингэ хайысханы ыла-рытар. «Якутсельстрой», «Якутсовхозстрой» тутар-танар учаастактара ка-питальной тутууку бол-дохторугар бүтөрөн иһэ-лэрингэр. «Сельхозхимия» холбоһуга Волугур уон-на Соловьев отделени-ларыгар уобурдууну кил-лэрингэ кининэммит ба-заны тарнарыгар сору-дахтаһылар.

Кэлэр пятакеткага Ам-ма сүнийүн тунага таһа-арыттан оройуон сүөһүгэ дороххой уонна сүмэ-һиннээх аһылыктары бэ-лэмнээһингэ, сүөһүтүн үтү уонна эти ылыны элбэтиннэригэ сорудах-тара быһаарылыннылар.

Оттооһун — бүтүүмүт дьыалата

Сүөһүгэ дороххой уон-на сүмэһиннээх аһылы-ктары бэлэмнээһингэ об-щественность кометүн тарийин—сельсоветтар исполкомнарыгар бу күн-нөргө уталытыллыбат со-рук. Сыланг сельской Со-ветын исполкома бу боп-пуруоһу күннэргэ үлэ киинигэр туруорар. Бы-йыл бийиги нэһилиэк-пит общественность күү-һүнэн 200 тонна оту оттоохтаах. Ити аспыт сыллардаагытааһар лап-па элбэх.

Бу үрдүк сорука толору-уга үлэни эрдэттөн бы-лааннаан тарийиппит, күүһү аттарынан көр-бүппүт. Нэһилиэк госу-

УТАЛЫТЫЛЛЫБАТ СОРУКТАР

дарственной тарилталэ-ригэр, биирдиклээн үлэни-тэргэ былаан-сорудахтар тиэрдилибиттэ. Отде-ление салалтатыннан соҕоһон моой отчуттар-га хоһуналары, отохто-ру сыһартаабыппыт. Нэһилиэк нирдыаастара, пенсионерлара, холтоҕо-лор ыгырыллары өйөөн, 105 тонна оту оттуурга, хоһуна бизрэр быһагыт-тан сомсо түйүн хаалар-га быһаарынан үлэ-дэ улахан көдүүһүннэ, өрө күүрүүнү өҥөрдүлэр.

Бу күннэргэ 65 киһи курааны быһдыһан үлүмнэһэн оттууллар.

Учуутал И. М. Дигилев, врач Л. Д. Сивцева, ба-лыһа үлэһитэ Д. Е. Ма-каров, сибээс отделение-тын начальнига М. В. Петрова, сэрк уонна үлэ ветерана А. Т. Макаров ударнай үлэ күннэригэр ордук таһаарылаахтык оттууллар.

Сылаа хоһуналарыгар от өлгөмүк үүнэ, ку-раан күннэр турайнар, уу улаханник тардан отчуттар ордук күргөм-нээхтик оттуулларытар бары кыахтар баар буол-лалар. Сир аайы койуу бутуллар деглөрүһэллэр. Ааспыт сылларга отде-ление моой отчуттарга

кэбиһингэ налбалаах тракторы бизрэр буолара. Быйыл ити кыаллыбата. Общественность күүһү-нэн элбэһи оттообут кур-дук да эрээрибиз кэби-һин аһыах. Онон отде-ление салалтата моой отчуттар отторун кэби-һингэ техниканын көмө өҥөрдүлэр туруорсабыт. Он дыһа быһагыттан хотуулаахтык сомсорго нэһилиэккэ олорор хас биирдик киһи кытыы-тын ситиһингэ, кинилэр таһаарылаахтык үлэ-лэһиннэрин тарийингэ сельсовет исполкома үлэ-тин күүһүрдэр.

В. ВАШЕВ,
сельсовет исполкомун председателэ.

Эриэ-дэхси буолбатах

Нэһилиэк общественно-һын күүһүнэн соҕотуоп-каланнаахтаах от былаа-нын хас биирдик тарил-тэргэ, моой отчуттарга түгүттэн турабыт. Ол курдук, орто оскуола кол-лектива 25, участвантаа-бы балыһа 22, эргин үлэһиттэ 8 тонна оту бэлэмнээхтээхтэр. Ити коллективтар, бэйэлэрин үлэһиттэригэр сорудах-тары тиэрдэн, оттооһуну саҥалаатылар.

Ол эрээри былааннары толорууга ирдэннэлэрин курдук тыа сиртөр оло-рор хас биирдик киһи кытыытын тарийин кыалла илик. Одохтоох сибээс отделениетын кол-лектива биирдэ даһаны хоһунада күргөмнээхтик тахсыбата. Оттон дегсад уонна дыһаһыла коллек-тивтарылтан сорох өрө үлэһиттэр оттууллар. Тиэрдилибит былаан-нары толорууга коллек-тивтар кытыыларын тарийини салайааччылар-тан билигин даһаны ситэ ирдэн иликиит.

От үлэтигэр общес-твенность күүһүн туһа-ныга күргөмнээхтик

тахсыылары тарийин ураты миэстэни ыһаах-таада чуолкай. Ааспыт ыйга икки тогулээн оту охсууга уонна мун-һууга, аһыах да киһи-лээх буоллар, суботун-һуулар тарийиталэһип-пит. Буурдаһыннаах нэһилиэккэ түмүктэһип-пит. Нэһилиэккэ бүүс-бүтүннэ күннэригэр оттоо-һунна общественность кометүн тарийингэ бү-гүннүттэн үс күн устата суботунууку тариллар. Итиннэ 15 киһи Баба-рада баар үлэ уонна сыһыалаах лааһырын отторун кэбиһингэ үлэ-лээхтээхтэр.

Сорохтор бэйэлэрэ тус-па биригээдэ таринэн оттоохтара, аһаһаарга көмөлөһүөхтэрэ, бутулу-нан турар оттору чөм-чөтүһүөхтэрэ, уу отун өрөһүнгэ үлэһиттэрэ.

Сайынны күөх сирэм быһагыттан сомсон хаа-ларга, таһаарылаахтык быһаарылары туоратыл-ла, хас биирдик киһи от үлэтигэр кытыытын тарийини сельсовет ис-полкома бэйэтэн күннэ-эи соруунаан ааһылар.

Е. ШАРИН,
Хатылы сельской Советын исполкомун председателэ.

Бука бары туруннулар

Субу күннэргэ сүөһүгэ дороххой аһылыгы бэ-лэмнээһингэ Хайахсыт нэһилиэтин общественно-һыттан барыга 52 киһи үлэһит. Ол иһигэр—сельсовет исполкомуттан, сельской Культура дыһа-титтан 10, оскуолаттан 12, эргин олохтоох предприятияттан 10, өҥө тарилталэригэр 9 үлэһит уонна 11 дыһа ха-һаайкалара. Кинилэр Арыылаахха, Куйах Ап-пыкка оттууллар.

Иллэргэ күннэһинэн барыга 30 тонна от кэ-биһилиннэ, 10-ча тон-на бутулунан турар. Нэ-һилиэк общественноһа сүөһү аһылытын соҕо-туопкалааһынга отделе-

нига көмөлөһөр дуу-луура улахан. Ону пен-сионерлар, иһилииттэр, үтүс дыһа хаһаайкалара, бэйэлэрин бада өтүлэри-нэн, моой оттуурга көр-дөһөн үлэ-дэ туруммутта-ра даһаны тоһолууру.

Отделениены кытта шефствэ «Якутсовхоз-строй» тутар-танар уча-астагы 15 киһилээх бири-гээдэ оттооһунга эмиз күргөмнээхтик үлэлиир. Кинилэр төһө кыаллары-нан элбэх оту соҕотуоп-калаан туттарарга кыһа-наллар.

Хайахсыт нэһилиэтин общественной тарилталэ-рин рабочайдара, су-лууспалаахтара ити кур-дук оттооһун быйылгы сезонугар күргөмнээх-тик үлэлиилэр.

П. МИТИН,
сельсовет исполкомун председателэ.

Молдавской ССР-га тыа хаһа-айыстыбатын кэлиһи сыллардаа-гы сайдыыта үлэ-хамнас араа-с талаалара кининнэллэринэн, ха-һаайыстыбалар икки ардылары-наагы кооперациялааһынан уон-на промышленнай интеграциянан уратылар. Тэрэһин өттүнэн тус-палардаах маанык усулуобуйа-га хаһаайыстыбатын наркэти-дөөһүннээх өҥөрүтүлөөх күүс-кэ кубуллар.

«Гибриды» — кукурузаны уонна

сороһу үүннэринэн дьарыктанар бас-кэс научнай-производственной холбоһуктарта биирдэстэрэ, Кини селекция сорукарын ситиһилээх-тик быһаарар, хаһаайыстыбалары үрдүк таахыстыбалаах сүмэһин көмөһүлэр.

НПХ Госкомиссия бурдук буо-лар сорго икки, кукуруза 10 ги-бридтарын аһа уонна бэрэбиэркэ-лээн туттарда. Молдавия гибри-дтэ Украина хоту өттүгэр, Ве-лоруссияга, Прибалтикага, социа-

Оскуолан үлэһэ бэлэм дуо?

ҮЛЭ СЫБАРЫЙАР

Быйылгы үөрэх дыһын биир ураты-тын бийнээх икки оскуола холбонуута буолар. Чурапчы орто уонна аһыс кылаас-таах оскуолаһа бы-йыл биир бөдөҥ ос-куолада кубулуудулаан үлэлиэхтэрэ. Онон билигин болҕомтобу-тэригэр үлэ-дэ уура-быт.

Ол эрээри хаһа-йыстыбаннай үлэ-лэ-ритин эмиз умнубап-пыт. Вастатан туран, үлэлиир объектар-бы-тын сылытылаан дыа-рыктанабыт. Котель-

найбытыгар сага бы-райыан өҥөрдөрөн үлэ-тин са-далаан эрээбит. Атын үлэлиирбит: кырааска-лааһын, испизскала-һын, кыра ис-та-һын, өрөмүөннөр тутуу ма-тырыһаала суолунан бытаанын сыҕары-йаллар. Бэйэбит ча-һыт биллэн турар ү-өрэх аһылытын көр-сө оскуолаһытын бэ-лэм тыннарбыт дии-бадалааһыбыт.

М. МАКСИМОВ.
Чурапчы орто оскуо-лата.

ҮӨРӨХ АҢЫЛЛАРЫН КҮҮТЭБИТ

Оскуола өрөмүөнүн бийиги саас үөрэх дыһа түмүктөнэрин аһа кыта бүтэри-пит. Хас биирдик учуутал бэйэтин кы-лааһын кэлэр үөрэх дыһыгар толору бэ-лэм өҥөһөн туттары-та бийнээх үтүө үгэс-кэ кубулуда. Атын өттүн оскуола үө-рэннээхтэрин уонна технической үлэһи-тэрин күүһүнэн ыыта-быт. Быйыл саас кы-

рааскалааһын, испиз-кэлээһин, микроб өрө-мүөнэ ситэриллибит-тэрэ. Билигин котель-найбытын, мастерской-бутун ууна ити-дэ-лэр систематын саҥар-дан өҥө-сүлдьа-лар.

51 миэстэлээх интер-наттаахпыт. Ол эмиз үөрэх сага сылыгар бэлэм буолла.

Т. ЯКОВЛЕВА.
Одьулуун аһыс кы-лаастаах оскуола.

ҮМҮРҮТЭН ЭРЭБИТ

Хатылы орто оскуо-лата—оройуонга биир бөдөһнөр. Үлэ-дэ-хам-наһа даһаны ону сиз-ринэн үгүс.

Билигин сага 1980—1981 сыллардаах үө-рэх дыһыгар, кыстык-ка бэлэмнэһин үлэ-лэһиннэ дьарыктана-быт. Сааскыттан ос-куола түөрт үлэһитэ бастайааннай сылдьан өрөмүөн үлэтин ыы-таллар. Кырааска, ис-пизска, кабинеттар та-риилэрин өрөмүөннэ-һин курдук сыллата бэрэр үлэ-дэ сүнийү-

нэн үмүрүйдүлөр. Бу күннэргэ котель-найбытын өссө төгүт көрүөхпүт, пионер-ская лааһыр боско-лоотуона, интерна-пытын өрөмүөннүү-хпүт. Быйыл үлэ-дэ ди-ринэтэн үөртүн сис-тематыгар киирэрби-тинэн оскуолаһыгар трактор кабинета та-риллиэхтээх, ол та-рээһин үлэһиттэн ман-тан ыла дьарыкта-һаахпыт.

С. БАРАШКОВ.
Хатылы орто оскуо-лата.

Үлэ, наука добордоһуулары

лиственной биһирэ добордоһуу дойдуларыгар ГДР-га уонна ПНР-га биһирэниилэр.

Снимокка (хатаһтан): сорго «Молдавский-43» уонна «Молда-вий-50» гибридтарын автордара тыа хаһаайыстыбатын научнай кандидата О. А. Солоненко, стар-шай научнай үлэһитэ Г. А. Морару, тыа хаһаайыстыбатын научнай кандидата В. П. Болдырь.

СССР фотохрониката.

Оҕо сайынҥы сынньалаҥа КҮННЭЭХ ӨРҮС КҮӨХ КЫТЫЛЫГАР

ӨНҮЙБЭТ ЫАБАЙА

Сылас уу, сырдык күн аргыстаах күөх сайын—оҕо аймах таптыыр кэме. Амма орто оскуолатын үөрэнээччилэрэ быһах сайын, үгэс курдук, үлэ-сынньалаҥ лаварыгар, фермаларга, ходоу баларга тарҕаспыттара.

Үлэ-сынньалаҥ лаварыга 50 оҕолоох. Киинилэртэн 24-төрө оскуола директора П. Н. Калачев салаалатынан лавары дьинэтин тутуутугар үлэлииллэр. Манна сүннүһүнн Чурапчы орто оскуолатын IX—X кылаастарын үөрэнээччилэрэ сылдьаалар. Тутууччулар күнүгэ 5-тин чаас үлэлииллэр. С. Филиппов, В. Романов, М. Васильев,

Е. Дуранов уо. д. а. үлэ-доруударынан атыттарга холобур буолаахтар.

Оттон атыттарга 15 гектарга олохтоолуу калыптыстыны бүтүйдүлүлэр: сымы отун ыраастаахтар, уовуруу кутталар, эмтисиллэр. Тутууччулар үгэс. Үүнүү билгилэтигэр кыһаҥа суох. Киинилэри кытта өспөтүттүлэр Л. Е. Ильина, Т. Г. Макарова, С. В. Ефимова, М. Г. Ильина уонна отделение овоцковод-агронома В. Г. Ильина мэддэ сылдьыһаалар.

Сарсыларда ахсын стройка ким бэрэһэ хайдах үлэлиибитэ, лавары соһуннара биллэриллэллэр.

Оттон деляналарынан хайдыһан үлэлиир тарҕаһаалар. Ити курдук күнүгэ 4 чаас туһалаах үлэ-доруу аһаар.

Оттон ураты кэмнэригэр оҕолор бэйэлэрин эт-хаан, өй-санаа өттүнэн сайыннарааллар. Ханса-байга, дуобакка, волей-болга, оҕуруу тенниһигэр күрэхтэһиннэр кытылыһа.

Пылар, дуобакка П. Н. Калачев биэрбит сеанса кэрэхсэбиллээхтик ааста. Спорт ветераннарынын керсүүһүлэр буоллулар. Бу барыта билигин дейдубут тэбэр сүрүсүр Москва куоракка бара турар Олимпиада чыһынгар аһаар.

Амма өрүскэ кытыл-карнаваллаах

Нептун бырааһынныыга олус кэрдөөхтүк аасты-та. Сотору өрүс угуор «Зарница» оскуола кытылыһа. «Амгинка-80» хаһыат киинилэр үлэ-доруу-хамнастарын, сын-ньаланнарын туһунан сөһүгүлэр.

Лавары былаада атыр-дык ыйын 5 күнүгэр туһуурун, ол эрэригэр оҕо-сала бу сайына умнуулау суоҕа.

Т. МАКАРОВА.

СНИМОНТАРГА: үөһэ—Амма орто оскуолатын үөрэнээччилэрэ сайынҥы сынньалаҥнарын кэмнэргэр хаппыһа үүнүүтүн көрүлөр-харайааллар, сымы отун ыраастаахтар. Ал-дара—Лариса Софронова.

Оксана Собакина уоһу өвөщевод Ера Ильина маппыһа үүнүүтүн мэддэ кэһэи көрөр үгэстөөхтөр (хаһас), агроном Васильева Яков-лева оҕуруучу оҕолору кытта бэһиһэллэр (үгэ).

П. ОКОНЕШНИКОВ
фотолара.

Аспыт ыйга отделение үрдүнэн үүт паловой ыамын соруудаһын баара-суоҕа 78 бырыһыан то-лорон, 335 центнер үүтү ситэ ылбатыбыт. Оттон хас биридди фуражнай ынахтан ыйыны 112-килограммынан кыайбаты-быт. Сайынҥы мөччүрүн икки ыйын ылай көрөр буоллаха көрдөрүүбүт өссө намыһах.

Государствога 233 центнер үүтү ситэ туттар-батыбыт.

Сыл ситэ ыйыгар паловойуона 3335 центнер, биридди ынахтан 499 килограммы үүтү ыла-мыт соруудахпыттан ырааһынан хаалай иһэ-бит. Ити кэмнэ отделение үрдүнэн барыта 1712 центнер үүтү ситэ ыл-батыбыт.

Итиники улахан ха-аһы сүрүн биричиинэлэ-ринэн сайынҥы ферма-ларга КВ оҕоһоттор үлэ-лөөбүттэрэ, онон эби-аһыткэ сэткэллэбэтэ, үгэс үүт буорту буолуу-та, ыйырыгэ нуорманы таһынан иһэрдик буо-лааллар. Холобур, са-йынҥы икки ыйга 9750 килограмм үүт ыйырыгэ бэрилиннэ, 4737 килограмм буорту буолла.

Отделение сүөсүүһүтөрө мантан хаалбыт ыйдарга үүт ыамын лаппа үрдэ-тиэх, ол иннинтэн эби-аһыткэ дэлэйдик ситэ-аһыткэ, түргэниик чы-аһыткэ оҕуруох, ла-бытаны хомуйуох тус-таахтар. Оччолуна эр-ыһыткэ кирбиһилэри-ччолуна оҕуруу оҕуруох-тара.

Р. СОФРОНОВА,
отделение зооэкономика.

Ирбэт тон көмөтүнэн үүтү сойутар араас оҕо-һуктартан саамай табы-гастааһынан уонна ор-дук кэскиллээхтүнэн са-йылыктарга үүтү сква-жина тыһынытынан со-йутар оҕоһук буолар. Саха сиригэр уусуобуйа-тыгар скважина көмөтү-нэн үүтү сойутар ыһыма сайылыктары ханнык баарар технологиянан механизациялыырга кы-аһы биэрэр уонна үүт ха-чымыстыбатын үрдэтэргэ биэр улахан төһүүнэн буолар.

ССРС саҥаны өйтөн айыма уонна тупсаран оҕурууга Государствен-най комитетта ТХСНЧИ опытной-конструкторской уонна бырайыактыыр-технологической бюроту-гар бу оҕоһук иһин 667788 М-дээх авторской сиби-дизалистибэи 1978 сыл-лаахха биэрэн турар. Оҕоһук судургутта, табы-гастааһа, кэскиллээхтэ Мэ-нэ-Ханалас оройуоннаа-һы Ленин аатынан сов-хоз рационализатора Е. М. Ефремов 1978 сыл са-йыныгар итинки бэйэтэ оҕорон туттубутуттан да көстөр.

Билигин хаһаайысты-баларга скважина ты-һынытынан үүтү сойутар оҕоһуктартан ТХСНЧИ Покровскайдааһы ОПХ-и

САЙЫЛЫКТАРГА ҮҮТҮ СОЙУТУУ

(Специалист сүбэтэ)

Баттах сайылыктар олох-хо кирибит оҕоһу ордук хамаатык үүтүгүн-нэригэр тутууохха сөп. Бу оҕоһука 800 милли-метр диаметрдаах шнек-төөх буровой массына-нан 6—8 метр диригиттээх үүтүмэнт скважиналар-га тас өттүлэринэн 530 миллиметр диаметрдаах 10704—83 ГОСТ-лаах ыс-таах турбалары тутуох-тэрин бүтэйдик тэм-иригэр иһиһинэн иһэрдэн ба-ран түһэриллибитэ. 200 ыһаар ынах үүтүгэр суоттаан барыта түөрт скважина оҕоһуллабыта. Киинилэр бэйэ-бэйэлэриг-тэн 4 метр ыраах субу-руччу тураллар, сир үр-дүнэн 30—40 сантиметр халыҥнаахтык кутуллу-бут гравийдаах кумуһ үр-дүнэн 2x14 метр тас кээмэйдээх 10 сантиметр халыҥнаах бетон сабы-лаахтар. Кутуу буор сы-тыары ойоросторун сир кырыһынан саһан бөвөр-гөтүллэр.

Хас биридди скважина 20 миллиметр диаметр-даах иккилии уу суур-дэр турбаларынан вен-тиллэр көмөлөрүнэн ма-гистральнай ууһу хачай-дыыр 32 миллиметр диа-

метрдаах водопроводтар-га холбоһор. Скважина-турба үөһэ өттө бооддох-тоох халтаһын сабынан бүтүлүнэр. Киһи оһолло-мотун наадатыгар бу аһынан 25x25 сантиметр ячейкалаах тэм-иригэр иһэрдиллэр. Сква-жинада тыһынытыһыт уу ТОВ-1 эбэтэр ТО-2 танк-сойуулааччыларга НЭВ № 20 маркалаах 220 ватт кыамтадаах хо-лоудыас вибрационной электронасоһууна магис-тральной турбаларынан хачайданан бэриллэр уонна скважинада төт-төрү сүөхэнэр.

Сойутууга балтараа ку-бометр хэригэ уу (биэр скважина уута) туттул-лар, аһа бастаан уу сква-жина иһигэр 5 кыраа-дые сылаас буолар, ар-дынар мууһулар. 29—32 кыраадые сылаастаах балтараа-икки тонна ыам-мытынан үүтү чаһы кыайбат кэмнээн 10 кы-раадыска диэри сойутар. Ол ыһаан баран үлэ-лээн иһэрдэн аһы уута улам иһиһин, сойутуу көмэ-уһаан иһэр. Маны көрө

сылдыан аһы саппааска турар скважиналарга холбоон уларытан биэри-лэр. Ити курдук биэр-ий устата бары скважи-налары кэригэр үлэ-лээн баран, бастагы скважинада төһөнө иһ-эргэ тулатынааһы ир-бэт тонно сөптөөхтүк сой-бут буолар.

Күһүн сайылыктан кө-һүүгэ скважиналартан, турбалартан, танк-сойу-тааччыттан ууһу насосу-нан хачайдаан тоһон кэ-биһэллэр, скважина-тур-балар хаппахтарын аһа-аһаалларылар. Кыһынҥы тыһыны салгынтан турба иһэ хаарынан бүтүлүн-тэһин, ирбэт тонно буор тыһыныта чөлүгэр тү-һэр.

Рационализатор Е. М. Ефремов оҕоһука үөһэ көпсөмөнт оҕоһук кур-дук буолан баран, сква-жина-турбаларга 10 метр диригиттээхтэр. Итинчэ диригиттэ киһи сир ир-бит үөһэ арагытын 2 метр диригиттэ диэри буһууһурунан астаран баран буровой массы-наан 8 метри үүтүтээн

ситиспит. Маны таһынан киһи 7 бырыһыаннаах туустаах ууһу туһанар эбит. Туустаах уу 4 кы-раадыс тыһыныта диэри тоһомот, ол оннугар на-соһу, турбалары, вентил-лэри дьэбин скирин түргүтэтэр итэбэстээх.

Үүтү скважина ты-һынытынан сойутуу ыс-ката билигин ТХСНЧИ конструкторской бюро-тууна саҥаны үөһүтүлээ сылдьар. Чинчийэр-бы-райыактыыр үлэлэр ин-ники сорууттарынан сква-жиналар ирбэт тон буор-дара иһиһин тыһыны-ларын саппааһыг кыһын устата энергия ороскуота суох элбэти, дьэбигис-көстөн биэрбэт суон ыс-таах турбалары аһы-онһукутарынан солбуйу-уонна 337 миллиметр диаметрдаах скважина-лар төһө табыластаах-тык үлэлиһтээхтэрин быһаарыы буолаалар. Ити быһаарыллар дис-ри үөһэ көпсөмөнт оҕо-һука өрүс угуурдааһы-киһи, Булүү зоналарын хаһаайыстыбалара төһө кыааларынан өһөстөн тутта сатыллылар наада. Сөптөөх технической сү-бэи-аманы уонна быра-

йыак-смета документа-циятын ТХСНЧИ кон-структорской бюротун бырайыактыыр-техноло-гической отделениегэр си-рэй дуоһуурадан ыла-ахха сөп.

Оҕоһук бөдөрөттөһэн тутар төрүтэ сыһааты-нан 3—3,5 тыһыныча сол-куобай буолар, сөбөстөн-мөһүн ыллаахха олох кыра суума ороскуоту-ныан сөп. Холобур, Е. М. Ефремов сөһүтүн оҕоһу-гар ороскуота 819 солкуо-бай эрэ буолбута.

Аһаан-суоттаан көрүү-төн, скважина тыһыны-тынан үүтү сойутар оҕо-һук 200-чэки ыаннаах ынахтаах сайылыкта үлэ-лээтэһинэ, сезон устаты-гар ортотунан 4500 сол-куобайдаах барыһы биэ-рэр. Оҕоһук хас биридди сойутууга 728 килограмм мууһу тутууу солбуйар МХУ-8 С холодильнай установкадааһа 30—35 төгүлүнэн аһыах элек-тросууһурун ороскуот-туур. Тутуулабыт орос-куотун биэр сыһыны боруостан баран, уонча сыл эһикээ суох үлөһүн сөп.

В. СТЕПАНОВ,
ТХСНЧИ ОКПТ
отдел
экономической.

Москвада XXII Олимпиада

От ийин 31 күнүгөр Олимпиадада 11 кыһыл көмүс медаллар ийин хаты. Жамандалан аты сүүрдүүгө советскийдар бастаатылар. Дьакталар окко хоккейдааһыннарыгар турнир кыһыл көмүс наһараадата—Зимбабве хамандатылар.

Көпгүл тустууга түөрт кыһыл көмүс наһараадата оонньонно. Ити 57-жа, 68-жа, 82-та диэри уонна сүүстөн тахса кикбоксинг быйаһыннаахтар күрөс былдьаһыылара түмүктөннүлэр. 65 килограммга диэри быйаһыннаахтар дзюдо наһараадатын былдьастылар.

Чөпчөк атлеттар молотугу быра-

вылга, эр дьон мөһөйдөөх сиригэр таһ, метрээ сырысыдарыгар уонна дьакталар уһуну ыстанылыларыгар финальной күрэхтэһиллэркэр сырыттылар. Шпагалаах фехтовансера эр дьоннортон ким бастына быһаарылыһа.

Бөксөрдэр полуфинальной охсуһууларга салгыы ыстылыһа. Байдаркалаахтар уонна канонстар астыһналар барыллааһыннаах күрэхтэһиллэрэ буолан аастылар.

Одунан ытааччылар күрэхтэһиллэрэ салгыы бара турар.

(ССТА).

Гимнастикада бастаабыт советскай хаманда (хажастан): Николай Андрианов, Эдуард Азарян, Александр Дитятин, Богдан Мануц, Владимир Маркелов уонна Александр Ткачев.

ССТА фотохрониката.

ЯДЕРНАЙ ӨЛӨРҮҮГЭ СУОЛ СУОХ

Кини аймах ой-санаата дириг суолу-ийин хаалларбыт событиелары умнубат-томнубот. Олортон сорохторо 221 дойдутаагы сайдыыга сана сүһүөх кэмнэри саҥалаабытара. Оттон атыттар планета историкатыгар саас-үйө тухары «хара мэттиэх даталар» быһылларынан киирбиттэрэ. Ити кэнникилэргэ, сарбада суох, 1945 сыл атырдах ийин 6 уонна 9 күнүгөрэ сыһыаннаахтар. Ити күнүгөрө американскай «көтөр кириэппастэр» Япония Хиросима уонна Нагасакки куораттарыгар атомнай бомбалары быраахпыттара.

Ядернай талантон 220 тыһыынчаттан тахса кини олбута. Ити бомбалааһы кэнниттэн тыһыынча ордон хаалбыт 400-чэ тыһыынча японецтар мун-сөр түмүллэн көстүүтүгөр кубулуйбуттара.

Оччолорго, 35 сыл анараа өттүгөр, океан угуордаагы стратегтар ядернай сэрин сөбин анардас кинилэр эрэ бас биллэрэ атын норуоттары, бастатан туран Советскай Союһу, көпгүл дьарылбарга кыагы бириэ дьон эрэнэллэрэ. Советтар дойдулара ити провокациялыыр эрэлтэ хардарарыгар күһэллэбитэ уонна бэйэтин ядернай куйабынан хаххалаан, тус бэйэтин атомнай бомбатын боруобалаабыта. «Сөбилэниини аһин социализм идеала буолар» дьон ленинскэй балаһыанньаван утумнаахтык салайтаран,

Дан дойдутыгар
ТЕМАТЫГАР
БЭСИЭДЭ

Ол эрээри политическай авантюристтар ой-санаа отинтин долодойдорутар хатаабатахтара. Кинилэр «күүһүнэн өтөйүү политикатын» принциптерин таргата сатыыллары төхтөппөттөр. Ол дьон күлүктэригэр сөбилэниини үлүһүйүүтөн элбэх мөлүһүөннөөх барыһы сомсор арбаагы байыаннай-промышленнай комплекс даһаймахсыттаратарааллар. ССРС уонна социализм атын дойдуларты баһылааһыннарынан көһүлээһиннэр иһэ планета эйгэ дьулуһар күүстэрэ үгүс сыранан айбыт айэлэрэ хайдах курдук кэбирэх буолуодун манньык чакчы этэр. Сэрин кэнниннэри кэмгэ АХШ администрацията, ордук американскай империализм Кореяда уонна Вьетнамга ыһыппыт «кирдээх сэринлэрин» көнигэр, ядернай сэрин сөбин туттарга сэттэттэн итэҕэһэ суох тогул улаханньык суудаһа сылдьыбыта.

Үрүс дьон бүгүн даһаны эйэ дьылбатынан

көпгүл оонньуогун санаһыр. АХШ президеэ Дж. Картер бэйэтиа быһаар кининнэри платформатыгар американскай норуоту төһө даһаны «ядернай сэрин сөбин сир сирөйттөн сымалитэргэ» үлэллэх буолан эрэннэрибин ийин ити хойгуур тыллар. Дьон дьыалада кини, сабыдыллаах американскай «Вашингтон пост» хажыат туоһулурунан, «кэллэн сүүрбэ сылта саамай кизгик ядернай сэрин сөбин оңоруу» программатын саҥалаата.

Манньык түгэнтэ биэрчуолкай—эйэ дьылалыгар куттал американскай империализм уонна НАТО буруйдарынан сөбилэниини үлүһүйүү кэмтэн иһэригэр өттүттөн суоһуур. Ааспыт уон сылга кини саппааһа сир үрдүгэр үс анар төгүл эбиллиэ. Ядернай державалар кэккэлэригэр Кытай киирдэ. Пекиннэригэр саалта сэрингэ хайысханы аһаастык тутуһар, бэйэтин улуу омугумсуһар сыалларын ситиһэргэ туһанаары ядернай-ракетнай кыагы үүнүрдэр-үүннэрэр.

Дэ ол ийин, тыһааһыны сыматтыы, эйэ уонна араас дойдулар норуоттара аан дойдуну биригэ үлүлээһиннэригэр өстөөхтөрө бэйэлэригэр дьайылыларын күүһүрүүлэригэр хардаран, сөбилэниини үлүһүйүүнү уодьутанньыр, сөбилэниини бары буттүүн уонна букатыннаахтык эһэр ийин охсуһууга бар-дьон сомоһололор. Кинилэр Со-

ветскай Союз уонна Варшавскай дуоһабар кытыһылаахтара дойдулар эйгэ дьулуһар сирдээх этиһэлэрин ойууллар. Кинилэр сыаллара—бары дойдулар биэр кэмгэ ядернай сэрин сөбин бары көрүгүнэригэр оңорон таһаарыһы тохтотуулары, маассабайдык кыдыһар сэрин сөбин боруобалааһыны бары буттүүн бобууну сэттиһи.

Хиросима уонна Нагасакки үрдүлэринэн үүнэ сылдьыбыт ядернай тылэллэр империализм кинилии ситиһитэ суоһун, уодаһынааһын сымьылынан буолаллар. Эйэ Аан дойдутаагы Советын быһаарыһынан атырдах ийин 6 күнүгөр Ядернай сэрин сөбин бобор ийин охсуһуу аан дойдутаагы күнэ, оттон атырдах ийин 6 күнүгөр 13 күнүгөр диэри Ядернай сэрин сөбин бобор ийин охсуһуу уонна атомнай бомба сиртибэлэрин кытары биэр санааланы нэдиэлтэ ыстыылааллар. Япония бу күнүгөрэ эйэ уопсай национальнай маршыны санаһар. Ити марш кытыһылаахтара Хиросимада дьулуһааллар. Оңно атомнай уонна водороднай сэрин сөбин бобор ийин аан дойдутаагы конференция буолуохтаах. Үгүс государстволар обществениостыран предствителлэрэ ядернай сэрин суоһааһынын утары охсуһуу тирээн турар сорууттары дьүүллэһиннэргэ уонна «Ядернай өлөрүүтэ суол суох» дьон сорууулаах тылларыгэр этиэхтэрэ.

А. ЯКОВЛЕВ.
(ССТА).

Литературнай МУНИУК

НИКИТА КОРЯКИН

Сиккиэр

Соруун сиккиэр үкүөдүйөн,
Сүрэх, санаа дьээдөйдөдүрүн!

Сиккиэр калон аастаһыма,
Доолун сүүрэн илсирвиэр,

ВИКТОР ВАШАРИН

х х х

Бухатырдар астарым
Кыһыны ыймахтыбын,
Агылданнаах сабылыгым
Көмүс буорун ытыһабын.

Күөх үрсүн муорада уйдаран
Күөгэһэ харбыыр хурдуккун,
Сибэкки иһиһар дьаһаран

Ыкса кыһа
Ытын Күөлгө
Угуйбанка,
Оһуохайга
Тиртэйбитим,
Төһүмүтүн—

Эдэр сүрөх,
Эдэр сүрөх,
Тайтта түүнэ,

ГРИГОРИЙ КУЗЬМИН

ЭДЭР СААС

Талах иһэ,
Халаан ууга
Хайыбыттаада,—
Төһүмүтүн,
Тириннитим—

Эдэр сүрөх,

Күн уотун киирлэһинан
Көмүстүү дьурибиниэр,
Сиккиэр аргыһы аастаһыма,
Тыа, хомус ыһаһыма,
Тараан, бигээһи ыһаһыма,
Туох барыта иһэ ыһаһыма.

Соруун сиккиэр наһыһыма,
Санааларым саһаастаһыма!

Симэт киирээһи куусуһунун

Чонгоро чүөлгө далайгар
Кровастыи устан далаастыма,
Диккиһэ тиртгөрдөөх тыһаһтар
Чочогой салаһыһын ыймаһыма.

Агылдан дьарыһыма кутаага
Сүрдэттэ тулаһын, санааһын,
Сабылык дьарыһыма балааста
Коруөгэһэ, оо, эһи наһыһыма!

Эдэр сүрөх,
Манчаарыһын
Малаһыһын
Муустаах ууга
Харбааһыма,
Туорааһыма,
Тулуйбутум—

Эдэр сүрөх,
Эдэр сүрөх.

Американскай сэринтиситтер ийини төһө тыһаастык сэрингэ күүскэ балаһыһааллар. Пентагон тыһаастык снарядтарынан ытар 155 миллиметрдөөх тобуһаһы саһыма түһсүлэр.

СНИМКА: «Лайф» сурууһаага бөһөдтөһүмүтүн 155 миллиметрдөөх тобуһаһа уонна кини эһиһаа постоллор.

ССТА фотохрониката.

Редакторы солбуһааччы С. Н. ЧИЧИГИНАРОВ

ГРАЖДАННАР! Кураан, сылаас күннэргэ тыада, хонууга сылдьан УОТТАН сэрэһи быраабылаларын кытаанахтык тутуһун. Уот барытын көрдөргүт эр тутта умурдорар дьаһаллары ыһыма, сельсовет исполкомугар, милицияда, лесхоз үлэһиттэригэр биллэриим.

Лесхоз администрацията.

◆ **КИИНЭ** (Япония). Уһатыһыһыма саанс. Саҥалаһыма—7 ч. 9 ч.

◆ **«МААРЫКЧААН» КИНОТЕАТР** Атырдах ийин 3 күнэ. Атырдах ийин 2 күнэ. «Принцип домино». Са- «Этэ началось в Аляске» балаһыма—7 ч. 9 ч.

Тыһыһыма оһом, кэргэһим, аһабыт, аһаһыма
КАРЛОВ НИКОЛАИ ДАНИЛОВИЧ эмискэ өлбүтүн бары аймахтарыгар, та- бэһыһыма биллэриим.
Иһэ, кэргэһэ, оһолоро, аймахтара.

БИНИГИ ААДЫРЫСПЫТ: почтовой индекс 678700, Чурапчы с., Карл Маркс уул., 12, ТЕЛЕФОННАРЫТ: редактор—21-385, отделлар—21-495, уопсай—21-505.

«Сага олох» («Новая жизнь») — орган Чурапчинскаго района КПСС и районного Совета народных депутатов Якутской АССР.